

Αρχική σελίδα>Προσφυγή στη δικαιοσύνη>Πού και πώς>Έξοδα Έξοδα

Πολωνία

Στη σελίδα αυτή μπορείτε να βρείτε πληροφορίες για το κόστος των δικαστικών διαδικασιών στην Πολωνία.

Οικογενειακό δίκαιο - διαζύγιο

Οικογενειακό δίκαιο – επιμέλεια τέκνων

Οικογενειακό δίκαιο - διατροφή

Εμπορικό δίκαιο - συμβάσεις

Εμπορικό δίκαιο - ευθύνη

Κανονιστικό πλαίσιο σχετικά με τις αμοιβές στον χώρο των νομικών επαγγελματιών

Δικηγόροι

Στην Πολωνία, η αμοιβή σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση καθορίζεται με συμφωνία μεταξύ του δικηγόρου (adwokat) και του πελάτη, επιφυλασσόμενων των διατάξεων του νόμου. Οι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη περιλαμβάνουν τους ακόλουθους:

πολυπλοκότητα και έκταση του νομικού ζητήματος

χρόνος που απαιτείται για την επιτυχή εκπλήρωση μιας εντολής

επαγγελματική πείρα και δεξιότητες του δικηγόρου

χρονικά περιθώρια

βαθμός επείγοντος

άλλοι παράγοντες.

Σύμφωνα με τον κανονισμό του Υπουργού Δικαιοσύνης της 28ης Σεπτεμβρίου 2002 σχετικά με τις αμοιβές για τις υπηρεσίες δικηγόρων (rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie), για τον καθορισμό της αμοιβής πρέπει να λαμβάνεται υπόψη:

η πολυπλοκότητα και το είδος της υπόθεσης

η εργασία που απαιτείται για την περάτωσή της.

Σε ειδικές περιπτώσεις, ανάλογα με την οικονομική και οικογενειακή κατάσταση του πελάτη, ο δικηγόρος μπορεί να ορίσει την αμοιβή σε επίπεδο κατώτερο από αυτό που προβλέπει ο νόμος περί δικαστικών εξόδων σε αστικές υποθέσεις (ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Τα έξοδα της δίκης βαρύνουν, κατ' αρχήν τον ηττηθέντα διάδικο. Εντούτοις, το ποσό που επιδικάζεται από τον δικαστή (για την εκπροσώπηση από δικηγόρο) πρέπει να μην υπερβαίνει τα όρια που προβλέπει ο κανονισμός του Υπουργού Δικαιοσύνης της 28ης Σεπτεμβρίου 2002 σχετικά με τις αμοιβές για τις υπηρεσίες δικηγόρων. Συνεπώς, η αμοιβή δεν μπορεί να υπερβαίνει (σύμφωνα με την παράγραφο 2 του κανονισμού) το εξαπλάσιο του ελάχιστου ποσού ή την αξία του αντικειμένου της διαφοράς. Το ποσό της αμοιβής εξαρτάται επίσης από τη φύση και το αντικείμενο της υπόθεσης, καθώς και από τη φάση της διαδικασίας. Οι ελάχιστες αμοιβές για διάφορες περιπτώσεις ορίζονται στα κεφάλαια 2 έως 5 του κανονισμού.

Νομικοί σύμβουλοι

Οι νομικοί σύμβουλοι (radcy prawni) στην Πολωνία υπόκεινται σε ρυθμίσεις παρόμοιες με αυτές που ισχύουν για τους δικηγόρους.

Υπάλληλοι αναγκαστικής εκτέλεσης (Δικαστικοί επιμελητές)

Η πολωνική νομοθεσία ορίζει επίσης τις αμοιβές των υπαλλήλων αναγκαστικής εκτέλεσης/δικαστικών επιμελητών (komornicy) – με τον νόμο περί υπαλλήλων αναγκαστικής εκτέλεσης και διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης (ustawa o komornikach sądowych i egzekucji).

Οι γενικοί κανόνες είναι οι ακόλουθοι:

Σε όλες τις υποθέσεις που είναι δυνατόν να αποτιμηθούν οικονομικά, η αμοιβή πρέπει να υπολογίζεται ως ποσοστό της αξίας της εικαζόμενης απαίτησης. Αν ο υπάλληλος αναγκαστικής εκτέλεσης εξασφαλίζει χρηματική αξίωση, η αμοιβή που καταβάλλει ο δανειστής δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2% του ποσού της αξίωσης, ούτε να είναι μικρότερη από το 3% του μέσου μηνιαίου μισθού ή ανώτερη από το πενταπλάσιό του.

Κατά την εκτέλεση αξίωσης, ο υπάλληλος αναγκαστικής εκτέλεσης εισπράττει από τον οφειλέτη αμοιβή ίση με το 15 % της αξίωσης. Η αμοιβή αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το 10% του μέσου μηνιαίου μισθού ούτε ανώτερη από το τριακονταπλάσιό του.

Στις υποθέσεις που δεν είναι δυνατόν να αποτιμηθούν οικονομικά, αν ο υπάλληλος αναγκαστικής εκτέλεσης εξασφαλίζει και εκτελεί μη χρηματική αξίωση, λαμβάνει πάλι αμοιβή.

Πάγια έξοδα

Πάγια έξοδα που βαρύνουν τους διαδίκους στις αστικές δίκες

Ο νόμος περί δικαστικών εξόδων σε αστικές υποθέσεις καλύπτει τα τέλη και τα έξοδα.

Τέλος είναι το χρηματικό ποσό το οποίο οφείλεται για κάθε έγγραφο που προσκομίζεται στο δικαστήριο, εφόσον προβλέπεται από τον νόμο. Υπάρχουν τρία διαφορετικά είδη τελών: κυμαινόμενα, πάγια και βασικά.

Το ποσό του τέλους κυμαίνεται ανάλογα με το είδος της υπόθεσης: αστική, οικογενειακή, εμπορική ή άλλη. Για τον καθορισμό του κόστους λαμβάνεται επίσης υπόψη το είδος της αγωγής.

Τα έξοδα αφορούν επιβαρύνσεις που συνδέονται με τη συμμετοχή των διαδίκων, των μαρτύρων και των εμπειρογνομόνων στη διαδικασία. Εξαρτώνται από τον απαιτούμενο χρόνο και προσπάθεια. Τα έξοδα μπορούν να περιλαμβάνουν την αμοιβή διερμηνέων και μεταφραστών, τα έξοδα ταξιδιού και διαμονής και την απώλεια εισοδήματος των μαρτύρων λόγω της εμφάνισής τους ενώπιον του δικαστηρίου. Άλλα έξοδα που λαμβάνονται υπόψη είναι: η αμοιβή άλλων θεσμικών οργάνων και προσώπων, τα έξοδα εξέτασης αποδεικτικών στοιχείων, τα έξοδα μεταφοράς και φύλαξης ζώων και πραγμάτων, ο χρόνος που διανύθηκε υπό κράτηση και η διενέργεια ανακοινώσεων.

Υπάρχουν επιπροσθέτως τα **έξοδα της δίκης**. Αυτά περιλαμβάνουν τα δικαστικά έξοδα, τα έξοδα προετοιμασίας της δίκης και τα έξοδα για ενέργειες του δικηγόρου ή του νομικού συμβούλου για την εκπροσώπηση του πελάτη (συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής για την εκπροσώπηση και την παροχή συμβουλών).

Ο γενικός κανόνας είναι ότι ο ηττηθείς διάδικος πρέπει να επιστρέψει στον διάδικο που νίκησε τις δαπάνες που έγιναν δικαιολογημένα για την προάσπιση των συμφερόντων του, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά. Εντούτοις, ο δικαιωθείς διάδικος πρέπει να περιμένει μέχρι την έκδοση της απόφασης για να του επιστραφούν τα έξοδα. Το ζήτημα των εξόδων κρίνεται κατά την τελευταία φάση της δικαστικής διαδικασίας, ακριβώς πριν εκδοθεί η τελική απόφαση.

Στάδιο της αστικής δίκης στο οποίο καταβάλλονται τα πάγια τέλη

Το οφειλόμενο ποσό πρέπει να καταβληθεί κατά το χρόνο κατάθεσης εγγράφου στο δικαστήριο – (άρθρο 10 του νόμου περί δικαστικών εξόδων σε αστικές υποθέσεις).

Πάγια έξοδα σε ποινικές δίκες

Πάγια έξοδα των διαδικιών σε ποινικές δίκες

Γενικά, τα έξοδα δεν είναι πάγια, αλλά υπολογίζονται μετά την έκδοση της απόφασης. Το ύψος τους εξαρτάται από τη διάρκεια της δίκης, την ποινή και την αμοιβή των εμπειρογνομόνων. Τα πάγια έξοδα μπορούν να προβλεφθούν μόνο σε δίκες που κινούνται κατόπιν αίτησης ιδιώτη, στις οποίες ο ιδιώτης που υποβάλλει την αίτηση πρέπει να καταβάλει πάγιο αρχικό τέλος.

Στάδιο της ποινικής δίκης στο οποίο καταβάλλονται τα πάγια τέλη

Τα πάγια έξοδα των διαδικιών σε ποινικές δίκες πρέπει να καταβάλλονται μετά την έκδοση απόφασης (έγκυρης και δεσμευτικής για τους διαδίκους).

Βασικά έξοδα σε συνταγματικές δίκες

Ο **πολωνικός Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας** προβλέπει (στο άρθρο 424) τη δυνατότητα υποβολής αίτησης ανάρσεως τελεσίδικης απόφασης που έχει εκδοθεί σε δεύτερο βαθμό, αν η απόφαση προκαλεί βλάβη σε διάδικο και δεν έχει καταστεί δυνατόν να ανατραπεί ή να τροποποιηθεί (αίτηση με την οποία προβάλλεται η ασυμβατότητα της απόφασης με τον νόμο).

Μια τέτοια αίτηση μπορεί να υποβληθεί επίσης όταν η ασυμβατότητα με τον νόμο αφορά την παράβαση των ουσιαστών κανόνων της έννομης τάξης, την παράβαση ουσιαστών συνταγματικών δικαιωμάτων ή δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη και η απόφαση είναι πρωτόδικη. Στην περίπτωση αυτή, ο **νόμος περί δικαστικών εξόδων σε αστικές υποθέσεις** προβλέπει υποχρεωτικό βασικό τέλος που ανέρχεται σε 30 PLN, εφόσον ο νόμος δεν προβλέπει διαφορετικά.

Υπάρχουν ωστόσο εξαιρέσεις από αυτόν τον κανόνα. Σε ορισμένες διαδικασίες, το τέλος ανέρχεται σε:

40 PLN αν η αίτηση λόγω ασυμβατότητας με τον νόμο αφορά μη δικαστική διαδικασία που κινείται αυτεπαγγέλτως.

1000 PLN αν η αίτηση λόγω ασυμβατότητας με τον νόμο αφορά απόφαση του Προέδρου της Υπηρεσίας Ανταγωνισμού και Προστασίας των Καταναλωτών.

3000 PLN αν η αίτηση λόγω ασυμβατότητας με τον νόμο αφορά απόφαση του Προέδρου του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης.

Βασικά έξοδα της συνταγματικής δίκης στην οποία καταβάλλεται πάγιο τέλος

Τα βασικά έξοδα στις συνταγματικές δίκες πρέπει να καταβάλλονται κατά την υποβολή του προσβαλλόμενου εγγράφου στο δικαστήριο (άρθρο 10 του νόμου περί δικαστικών εξόδων σε αστικές υποθέσεις).

Πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται εκ των προτέρων από τους συνηγούς

Δικαιώματα και υποχρεώσεις των διαδίκων

Σύμφωνα με τον **νόμο**, οι συνήγοροι δεν είναι υπεύθυνοι για την τελική έκβαση δίκης. Είναι υποχρεωμένοι απλώς να επιδεικνύουν την απαιτούμενη επιμέλεια και να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την πρόσφορη διεκπεραίωση της υπόθεσης. Αυτό σημαίνει επίσης ότι οι συνήγοροι μπορούν να επιλέγουν τις πληροφορίες που μπορεί να είναι χρήσιμες για τους πελάτες τους.

Ορισμένα καθήκοντα προβλέπονται από τους επαγγελματικούς κώδικες συμπεριφοράς. Ωστόσο, οι κώδικες αυτοί εκδίδονται από τους επαγγελματικούς φορείς (δικηγορικούς συλλόγους) και αποτελούν απλώς δηλώσεις προθέσεων. Η παράβασή τους επισύρει απλώς πειθαρχική διαδικασία.

Έξοδα που συνεπάγονται

έξοδα που βαρύνουν τον νικήσαντα διάδικο

έξοδα που βαρύνουν τον ηττηθέντα διάδικο.

Πηγές δικαίου σχετικά με τα έξοδα

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες για τις πολωνικές πηγές δικαίου σχετικά με τα έξοδα;

Πληροφορίες (συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για τα έξοδα) δημοσιεύονται στον επίσημο δικτυακό τόπο του πολωνικού Υπουργείου Δικαιοσύνης. Ο νόμος περί δικαστικών εξόδων σε αστικές υποθέσεις έχει γενική εφαρμογή. Αυτό σημαίνει ότι οποιοσδήποτε μετέχει σε νομικές διαδικασίες ή αναζητεί πληροφορίες για τα έξοδα, μπορεί εύκολα να βρει τους σχετικούς κανόνες.

Όσοι δυσκολεύονται να κατανοήσουν τον νόμο μπορούν να ζητήσουν βοήθεια από τον συνήγορό τους (δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο). Οι επαγγελματίες δικηγόροι μπορούν να παρέχουν πληροφορίες και βοήθεια για τις διάφορες διαδικασίες σε άλλη γλώσσα ή γλώσσες.

Σε ποιες γλώσσες παρέχονται οι πληροφορίες για τις πηγές δικαίου σχετικά με τα έξοδα;

Οι πληροφορίες παρέχονται μόνο στα πολωνικά.

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες σχετικά με τη διαμεσολάβηση/συνδιαλλαγή;

Ο πολωνικός Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας παρέχει πληροφορίες για τη διαμεσολάβηση στα άρθρα 183' έως 1835. Η αμοιβή των διαμεσολαβητών και τα καλυπτόμενα έξοδά τους προβλέπονται στον κανονισμό της 30ής Νοεμβρίου 2003 που έχει εκδοθεί από τον **Υπουργό Δικαιοσύνης**. Ωστόσο, το κόστος της διαμεσολάβησης γενικά δεν θεωρείται ότι περιλαμβάνεται στην έννοια των εξόδων για τους σκοπούς δικαστικής διαδικασίας, εκτός αν η διαμεσολάβηση έχει διαταχθεί από το δικαστήριο.

Πού μπορώ να βρω πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τα έξοδα;

Διαθέσιμος δικτυακός τόπος με πληροφορίες για τα έξοδα

Ο δικτυακός τόπος του [πολωνικού Υπουργείου Δικαιοσύνης](#) είναι τμήμα του επίσημου δικτυακού τόπου της **πολωνικής κυβέρνησης**. Περιγράφει το **σύστημα απονομής της δικαιοσύνης** και παρέχει πληροφορίες για θέματα σχετικά με το πολωνικό αστικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών εξόδων. Ένας σύνδεσμος στον δικτυακό τόπο οδηγεί σε εξηγήσεις σχετικά με τα έξοδα σε αστικές υποθέσεις (αποκλειστικά στα πολωνικά)

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες για τον μέσο όρο της χρονικής διάρκειας των διαφόρων διαδικασιών;

Είναι εξαιρετικά δύσκολο να προβλεφθεί η μέση χρονική διάρκεια μιας δίκης, διότι η διάρκεια εξαρτάται από τη νομική και πραγματική πολυπλοκότητα της υπόθεσης.

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες για το μέσο συνολικό κόστος μιας συγκεκριμένης διαδικασίας;

Παρά όσα επιστημάνθηκαν ανωτέρω, το μέσο κόστος μιας δίκης είναι δυνατόν να υπολογιστεί. Το κόστος της νομικής εκπροσώπησης καθορίζεται στην αρχή της διαδικασίας και εξαρτάται από τη συμφωνία μεταξύ πελάτη και συνηγού. Όσον αφορά την αυτεπάγγελη νομική εκπροσώπηση, το κόστος της καθορίζεται από κανονισμό.

Είναι επίσης δυνατό να υπολογιστεί το κόστος της ίδιας της δίκης. Τα τέλη καθορίζονται από τον νόμο περί δικαστικών εξόδων σε αστικές υποθέσεις και εξαρτώνται από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς και τη φύση της υποθέσεως (π.χ. εμπορική ή διαζύγιο). Οι διάδικοι δύνανται επίσης να συνυπολογίσουν το κόστος της κλήτευσης εμπειρογνομόνων.

Φόρος προστιθέμενης αξίας

Πώς παρέχονται αυτές οι πληροφορίες;

Τα τέλη και έξοδα που προβλέπονται από τον νόμο περί δικαστικών εξόδων σε αστικές υποθέσεις είναι αφορολόγητα και συνεπώς δεν υπόκεινται σε ΦΠΑ.

Η νομική βοήθεια υπόκειται σε ενιαίο συντελεστή ΦΠΑ (22%).

Ποιοι είναι οι εφαρμοστέοι συντελεστές;

Ο εφαρμοστέος συντελεστής ΦΠΑ είναι 22%. Οι υπηρεσίες που παρέχουν οι νομικοί σύμβουλοι και οι δικηγόροι φορολογούνται όπως οι υπόλοιπες υπηρεσίες. Η φορολόγηση προβλέπεται από τη νομοθεσία περί φόρου προστιθέμενης αξίας.

Νομική συνδρομή

Εφαρμοστέο κατώτατο εισοδηματικό όριο στον τομέα της αστικής δικαιοσύνης

Για να επιτραπεί η απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα, πρέπει να υποβληθεί επίσημο αίτημα. Η απαλλαγή γίνεται δεκτή αν μπορεί να αποδειχθεί ότι ο διάδικος δεν μπορεί να καταβάλει τα έξοδα της δίκης χωρίς να περιοριστούν τα απαραίτητα μέσα για τη διατροφή του ίδιου και της οικογένειάς του. Επίσης, οι αιτούντες πρέπει να υποβάλουν έγγραφη δήλωση με τα ακόλουθα στοιχεία: οικογενειακή κατάσταση, αποδοχές, πηγές εισοδήματος και περιουσιακά στοιχεία (κινητά και ακίνητα). Αν πληρούνται οι προαναφερθείσες προϋποθέσεις, το δικαστήριο επιτρέπει την απαλλαγή και, επιπλέον, ρυθμίζει τη δωρεάν παροχή επαγγελματικών νομικών υπηρεσιών (ο συνήγορος αμείβεται από το **πολωνικό Δημόσιο** στην αρχή της δίκης στο τέλος της διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος υποχρεούται, μετά από αίτημα του νικήσαντα διαδίκου, να αποδώσει τα έξοδα).

Εφαρμοστέο κατώτατο εισοδηματικό όριο στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης για κατηγορουμένους

Δεν υπάρχει προκαθορισμένο κατώτατο εισοδηματικό όριο. Σύμφωνα με το γενικό κανόνα, ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι – λαμβανομένης υπόψη της οικονομικής κατάστασης του ίδιου και της οικογένειάς του – η καταβολή των εξόδων είναι δυσχερής.

Εφαρμοστέο κατώτατο εισοδηματικό όριο στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης για τα θύματα

Δεν υπάρχει προκαθορισμένο κατώτατο εισοδηματικό όριο. Μπορεί να δοθεί νομική συνδρομή αν το θύμα – διάδικος δεν μπορεί να καταβάλει τα έξοδα της δίκης χωρίς να θέσει σε κίνδυνο την οικονομική κατάσταση του ίδιου και της οικογένειάς του.

Άλλες προϋποθέσεις χορήγησης νομικής συνδρομής στα θύματα

Όπως προαναφέρθηκε, το θύμα πρέπει να είναι διάδικος. Στο στάδιο της ανάκρισης, το θύμα είναι αυτοδικαίως διάδικος. Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στο δικαστήριο, πρέπει να έχει την ιδιότητα του πολιτικώς ενάγοντα.

Άλλες προϋποθέσεις χορήγησης νομικής συνδρομής στους κατηγορουμένους

Δεν προβλέπονται άλλες προϋποθέσεις για τη χορήγηση νομικής συνδρομής στους κατηγορουμένους. Υπάρχουν, εντούτοις, επιπλέον λόγοι για τη χορήγηση νομικής συνδρομής στους κατηγορουμένους. Η νομική συνδρομή είναι υποχρεωτική όταν:

ο κατηγορούμενος είναι ανήλικος

είναι κωφάλαλος, κωφός ή τυφλός,

υπάρχουν σοβαρές αμφιβολίες για τη διανοητική του υγεία,

το δικαστήριο το κρίνει απαραίτητο λόγω περιστάσεων που εμποδίζουν την υπεράσπιση,

η δίκη διεξάγεται στο πρωτοδικείο σε πρώτο βαθμό, το άτομο κατηγορείται για κακούργημα ή βρίσκεται υπό κράτηση,

η δίκη διεξάγεται στο Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο.

Ανέξοδες δικαστικές διαδικασίες

Σε περίπτωση δημόσιας αίτησης σε ποινικές υποθέσεις, τα έξοδα καλύπτονται από το Δημόσιο.

Δεν επιβάλλονται έξοδα για τις υποθέσεις ανηλίκων.

Σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. υποχρεώσεις διατροφής, καταχρηστικές συμβατικές ρήτρες), οι ενάγοντες απαλλάσσονται από τα δικαστικά έξοδα (άρθρο 96 του διατάγματος σχετικά με τα έξοδα σε αστικές υποθέσεις).

Σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να καταβάλει ο ηττηθείς διάδικος τα έξοδα του διαδίκου που κέρδισε τη δίκη;

Ο γενικός κανόνας είναι ότι η **ηττηθείς διάδικος** υποχρεούται να καλύψει τα βασικά έξοδα της δίκης και να αποδώσει τα έξοδα νομικής εκπροσώπησης του νικήσαντα διαδίκου. Τα καλυπτόμενα έξοδα προσδιορίζονται στον πολωνικό Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (άρθρα 98 έως 110). Ειδικότερα, τα καλυπτόμενα έξοδα περιλαμβάνουν: έξοδα της δίκης, έξοδα μεταφοράς, ισοδύναμη απώλεια εσόδων και έξοδα χρησιμοποίησης επαγγελματία δικηγόρου.

Αμοιβές εμπειρογνομώνων

Οι αμοιβές των εμπειρογνομώνων ορίζονται από το δικαστήριο – ανάλογα με το αντικείμενο της υπόθεσης, τα προσόντα, τη διάρκεια και τον φόρτο εργασίας.

Αμοιβές μεταφραστών και διερμηνέων

Η αμοιβή εξαρτάται από το αν η μετάφραση/διερμηνεία διατάσσεται από το κράτος ή ζητείται από ιδιώτες.

Ο κανονισμός περί των αμοιβών των ορκωτών μεταφραστών (τον οποίο εξέδωσε ο **Υπουργός Δικαιοσύνης στις 25 Ιανουαρίου 2005 – Επίσημη Εφημερίδα 2007, τεύχος 41, θέση 265**) ορίζει τις αμοιβές που καταβάλλουν οι δημόσιοι οργανισμοί. Σύμφωνα με την πράξη αυτή, τα έξοδα καθορίζονται από τους ακόλουθους παράγοντες: γλώσσα από και προς την οποία γίνεται η μετάφραση (βάσει της γενικής ιδέας ότι είναι συνήθως ευκολότερο, και συνεπώς λιγότερο δαπανηρό, η μετάφραση να γίνεται από ξένη γλώσσα προς την εθνική γλώσσα). Άλλοι παράγοντες είναι η ορολογία και το επίπεδο εξειδίκευσης. Εκτός του δημόσιου τομέα, το κόστος καθορίζεται συμβατικά μεταξύ του μεταφραστή/διερμηνέα και του πελάτη του.

Οι σχετικές πηγές δικαίου είναι οι ακόλουθες:

Κανονισμός περί αμοιβών για τις υπηρεσίες δικηγόρων του Υπουργού Δικαιοσύνης, της 28ης Σεπτεμβρίου 2002 – Επίσημη Εφημερίδα 2002, τεύχος 163, θέση 1348.

Νόμος περί δικαστικών εξόδων σε αστικές υποθέσεις – Επίσημη Εφημερίδα 2005, τεύχος 167, θέση 1398.

Κανονισμός περί των αμοιβών των ορκωτών μεταφραστών του Υπουργού Δικαιοσύνης, της 25ης Ιανουαρίου 2005 – Επίσημη Εφημερίδα 2002, τεύχος 163, θέση 1348.

Συναφή έγγραφα

Έκθεση της Πολωνίας για την ανάλυση σχετικά με τη διαφάνεια των εξόδων αστικών αγωγών (396 Kb)

Τελευταία επικαιροποίηση: 04/03/2024

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Case study 1 - family law - divorce - Poland

In this case study on family law – divorce, Member States were asked to advise the party that files for divorce on litigation costs in order to consider the following situations:

Case A – National situation: a couple gets married. Later they separate and agree to a divorce.

Case B – Transnational situation: Two nationals from a same Member State (Member State A) get married. The marriage is celebrated in Member State A. After the wedding, the couple moves to live and work in another Member State (Member State B) where they establish their residence. Shortly thereafter the couple separates with the wife returning to Member State A and the husband remaining in Member State B. The couple agrees to a divorce. Upon her return to Member State A, the wife immediately files for a divorce before the courts of Member State B.

Costs in Poland

Case n° 1 (in B- the country when the wife files for divorce is Poland – in that case, the fees, expenses and conditions are the same as in case A.

Costs for court, appeals and alternative dispute resolution

Case Study	Court			Appeals			ADR	
	Initial court fees	Transcription fees	Other fees	Initial court fees	Transcription fees	Other fees	Is this option open for this type of case?	Costs
Case A	Fixed cost 600 PLN	For each page of copies, copies of judgements with enforcement, copies of judgement with legal validity - 6 PLN. If those documents are in a foreign language -12 PLN for each page.	-	Fixed cost 600 PLN			Parties are free to opt for ADR	If the court accepts the enforceability clause, 50 PLN

Costs for lawyer, bailiff and expert

Case Study	Lawyer		Bailiff			Expert	
	Is representation compulsory?	Average costs	Is representation compulsory?	Pre-judgement costs	Post-judgement costs	Is use compulsory?	Cost
Case A	No	Minimum 360 PLN	No	-	-	No	According to calculations expert.

Costs for witness compensation, pledge or security and other relevant fees

Case Study	Witness compensation		Pledge or security		Other fees	
	Are witnesses compensated?	Cost	Does this exist and when and how is it used?	Cost	Description	Cost
Case A	Yes	Costs of transport, lost earnings, accommodation, according to Articles 85 to 88 of the Act on Judicial Costs in Civil Cases	--		--	--

Costs for legal aid and other reimbursement

Case study	Legal Aid			Reimbursement			
	When and under what conditions is it applicable?	When is support total?	Conditions?	Can the winning party obtain reimbursement of litigation costs?	If reimbursement is not total, what is the percentage in general?	What costs are never reimbursed?	Are there instances when legal aid should be reimbursed to the legal aid organisation?
Case A	A party exempted from legal costs can apply for legal aid. The court decides if the participation of a professional attorney is needed	Depends on court decision	If the costs are excessive or will cause financial hardship to the party	General rules apply, depending on the circumstances. If the court finds the defendant guilty, the losing party pays the costs; if the court finds the defendant not guilty, - each party pays half of the costs of the proceedings.		Balance of costs higher than what was essential and appropriate to the case	

Costs for translation and interpretation

Translation	Interpretation

Case study					Other costs specific to cross-border disputes?	
	When and under what conditions is it necessary?	Approximate cost?	When and under what conditions is it necessary?	Approximate cost?	Description	Approximate cost?
Case A	If documents are submitted to the court in another language	According to the Minister of Justice's Regulations of 24 January 2005				

Last update: 04/03/2024

The national language version of this page is maintained by the respective Member State. The translations have been done by the European Commission service. Possible changes introduced in the original by the competent national authority may not be yet reflected in the translations. The European Commission accepts no responsibility or liability whatsoever with regard to any information or data contained or referred to in this document. Please refer to the legal notice to see copyright rules for the Member State responsible for this page.

Case study 2 - family law - custody of the children - Poland

In this case study on family law – custody of the children, Member States were asked to advise the suing party on litigation costs on litigation costs in order to consider the following situations:

Case A – National situation: Two persons have lived together unmarried for a number of years. They have a three year old child when they separate. A court decision grants custody of the child to the mother and a right of access to the father. The mother sues to limit the father's right of access.

Case B – Transnational situation where you are a lawyer in Member State A: Two persons have lived together unmarried in a Member State (Member State B) for a number of years. They have a child together but separate immediately after the child's birth. A court decision in Member State B gives the child's custody to the mother with a right of access to the father. The mother and the child move to live in another Member State (Member State A) as authorized to do so by the Court decision and the father remains in Member State B. A few years later, the mother sues in Member State A to change the father's right of access.

Costs in Poland

Case n° 2 In B (where the country where the wife sues is Poland) the fees, expenses and conditions are the same as for case A.

Costs of court, appeals and alternative dispute resolution

Case Study	Court			Appeals			ADR	
	Initial court fees	Transcription fees	Other fees	Initial court fees	Transcription fees	Other fees	Is this option open for this type of case?	Costs
Case A	Fixed cost 40 PLN	For each page of copies, copies of judgements with enforcement, copies of judgements with legal force – 6 PLN. If those documents are in a foreign language or contain tables –12 PLN per page.	--	General rules apply – the fee is fixed at 40 PLN	--	--	Parties are free to opt for ADR.	If the court accepts the enforceability clause, 50 PLN

Costs for lawyer, bailiff and expert

Case Study	Lawyer		Bailiff			Expert	
	Is representation compulsory?	Average costs	Is representation compulsory?	Pre-judgement costs	Post-judgement costs	Is use compulsory?	Cost
Case A	No	Minimum 120 PLN	No	--	--	No	According to calculations expert

Costs for witness compensation, pledge or security and other relevant fees

Case Study	Witness compensation		Pledge or security		Other fees	
	Are witnesses compensated?	Cost	Does this exist and when and how is it used?	Cost	Description	Cost
Case A	Yes	Costs of transport, lost earnings, accommodation, according to Articles 85 to 88 of the Act on Judicial Costs in Civil Cases.	--	--	--	--

Costs for legal aid and other reimbursement

Case study	Legal Aid			Reimbursement			
	When and under what conditions is it applicable?	When is support total?	Conditions?	Can the winning party obtain reimbursement of litigation costs?	If reimbursement is not total, what is the percentage in general?	What costs are never reimbursed?	Are there instances when legal aid should be reimbursed to the legal aid organisation?
Case A	A party exempted from legal costs can apply for legal aid. The court decides if the participation of a professional attorney is needed	Depends on the court's decision	If the costs are excessive or will cause financial hardship to the party	General rules apply, depending on the circumstances.	--	Balance of costs higher than what was essential and appropriate to the case	--

Costs for translation and interpretation

Case study	Translation		Interpretation		Other costs specific to cross-border disputes?	
	When and under what conditions is it necessary?	Approximate cost?	When and under what conditions is it necessary?	Approximate cost?	Description	Approximate cost?
Case A	If documents are submitted to the court in another language	According to the Minister of Justice's Regulations of 24 January 2005	--	--	--	--

Last update: 04/03/2024

The national language version of this page is maintained by the respective Member State. The translations have been done by the European Commission service. Possible changes introduced in the original by the competent national authority may not be yet reflected in the translations. The European Commission accepts no responsibility or liability whatsoever with regard to any information or data contained or referred to in this document. Please refer to the legal notice to see copyright rules for the Member State responsible for this page.

Case study 3 - family law - alimony - Poland

In this case study on family law – maintenance, Member States were asked to advise the suing party on litigation costs in order to consider the following situations:

Case A – National situation: Two persons have lived together unmarried for a number of years. They have a three year old child when they separate. A court decision grants custody of the child to the mother. The only outstanding dispute relates to the amount of the maintenance owed to the mother by the father for the support and education of the child. The mother sues on this.

Case B – Transnational situation where you are a lawyer in Member State A: Two persons have lived together unmarried in a Member State (State B). They have a three year old child. They separate. A court decision in Member State B gives the child's custody to the mother. With the agreement of the father, the mother and the child move to live in another Member State (Member State A) where they establish their residence.

An outstanding dispute remains. This relates to the amount of the maintenance owed to the mother by the father for the support and education of the child. The mother sues on this in Member State A.

Costs in Poland

Case n° 3 (in 3 B- the country when the mother sues the father is Poland – in that case, the fees, expenses and conditions are the same than in case A. According to that, there is no need to fill in the table).

Costs for Court, Appeals and Alternative Dispute Resolution

Case Study	Court			Appeals			ADR	
	Initial court fees	Transcription fees	Other fees	Initial court fees	Transcription fees	Other fees	Is this option open for this type of case?	Costs
Case A	In the case of maintenance, the action at law is free of all costs	For each copy, copies of judgements with enforcement, copies of judgement with legal force – 6 PLN. If those documents are in a foreign language – 12 PLN per page.	--	In the case of maintenance, the action at law is free of all costs	--	--	Parties are free to opt for ADR.	If the court accepts the enforceability clause, 50 PLN

Costs for lawyer, bailiff and expert

Case Study	Lawyer		Bailiff			Expert	
	Is representation compulsory?	Average costs	Is representation compulsory?	Pre-judgement costs	Post-judgement costs	Is use compulsory?	Cost
Case A	No	Minimum 60 PLN	no	--	--	No	According to calculations expert

Costs for witness compensation, pledge or security and other relevant fees

Case Study	Witness compensation		Pledge or security	
	Are witnesses compensated?	Cost	Does this exist and when and how is it used?	Cost
Case A	Yes	Costs of transport, lost earnings, accommodation, according to Articles 85 to 88 of the Act on Judicial Costs in Civil Cases	Yes. The value of the object of the litigation is calculated so that, if payment is made in instalments, the value is the total of the year. Polish law (Code of Civil Procedure) considers that maintenance is a pecuniary, periodically repeated claim: 1. if the sum of maintenance is equal to one year of payment, the whole sum is the object of litigation. 2. if the maintenance payment continues for less than one year, the whole sum is considered the object of litigation.	Depends on the value of the object of the litigation

Costs for legal aid and other reimbursement

Case study	Legal Aid			Reimbursement			
	When and under what conditions is it applicable?	When is support total?	Conditions?	Can the winning party obtain reimbursement of litigation costs?	If reimbursement is not total, what is percentage in general?	What costs are never reimbursed?	Are there instances when legal aid should be reimbursed to the legal aid organisation?
Case A	A party exempted from legal costs can apply for legal aid. The court decides if the participation of a professional attorney is needed	Depends on court decision	If the costs are excessive or will cause financial hardship to the party	General rules apply, depending on the circumstances.	--	Balance of costs higher than what was essential and appropriate to the case	--

Costs for translation and interpretation

Case study	Translation		Interpretation		Other costs specific to cross-border disputes?	
	When and under what conditions is it necessary?	Approximate cost?	When and under what conditions is it necessary?	Approximate cost?	Description	Approximate cost?
Case A	If documents are submitted to the court in another language	According to the Minister of Justice's Regulations of 24 January 2005	--	--	--	--

The national language version of this page is maintained by the respective Member State. The translations have been done by the European Commission service. Possible changes introduced in the original by the competent national authority may not be yet reflected in the translations. The European Commission accepts no responsibility or liability whatsoever with regard to any information or data contained or referred to in this document. Please refer to the legal notice to see copyright rules for the Member State responsible for this page.

Case study 4 - commercial law - contract - Poland

In this case study on commercial law – contract, Member States were asked to advise the seller on litigation costs in order to consider the following situations:
Case A – National situation: A company delivered goods worth 20.000 euros. The seller has not been paid because the buyer considers that the goods do not conform to what was agreed.

The seller decides to sue to obtain the full payment of the price.

Case B – Transnational situation: A company whose head office is located in Member State B delivers goods worth 20.000 euros to buyer in Member State A. The contract is subject to Member State B's law and written in Member State B's language. This seller has not been paid because the buyer located in Member State A considers that the goods do not conform to what was agreed. The seller decides to sue in Member State A to obtain full payment of the price as provided under the contract with the buyer.

Costs in Poland

Case n° 4 (in 4 B- the country when the seller sues the buyer is Poland – in that case, the fees, expenses and conditions are the same than in case A. According to that, there is no need to fill in the table).

Costs for court, appeals and alternative dispute resolution

Case Study	Court			Appeals		ADR	
	Initial court fees	Transcription fees	Other fees	Initial court fees		Is this option open for this type of case?	Costs
Case A	Depends on the value of the object of litigation According to the Act on Judicial Costs in Civil Cases – the fee is 5% of the value, but not less than 30 and not more than 100,000 PLN.	For each page, copies of judgements with enforcement, copies of judgement with legal force – 6 PLN. If those documents are in a foreign language or contains tables – 12 PLN for each page.	--	Depends on the value of the object of litigation. According to the Act on costs in civil cases – the fee is 5% of the value, but not less than 30 and not more than 100,000 PLN. If the value of the object of litigation changes during the procedure, the fee is calculated in the same way – the percentage is still the same but the final sum changes, as another calculation base is used.		Parties are free to opt for ADR	If the court accepts the enforceability clause, 50 PLN

Costs for lawyer, bailiff and expert

Case Study	Lawyer		Bailiff			Expert	
	Is representation compulsory?	Average costs	Is representation compulsory?	Pre-judgement costs	Post-judgement costs	Is use compulsory?	Cost
Case A	No	Depends on the value of the object of litigation. If the value is approximately 90 000 PLN, the fees will be not less than 3.600 PLN	No	--	--	No	If the court accepts the enforceability clause, 50 PLN

Costs for witness compensation, pledge or security and other relevant fees

Case Study	Witness compensation		Pledge or security		Other fees	
	Are witnesses compensated?	Cost	Does this exist and when and how is it used?	Cost	Description	Cost
Case A	Yes	Costs of transport, lost earnings, accommodation, according to Articles 85 to 88 of the Act on Judicial Costs in Civil Cases	Yes. The value of the object of litigation is taken into consideration.	Depends on the value of the object of litigation	--	--

Costs for legal aid and other reimbursement

Case study	Legal Aid			Reimbursement			
	When and under what conditions is it applicable?	When is support total?	Conditions?	Can the winning party obtain reimbursement of litigation costs?	If reimbursement is not total what is percentage in general?	What costs are never reimbursed?	Are there instances when legal aid should be reimbursed to legal aid organisation?
Case A	A party exempted from legal costs can apply for legal aid. The court decides if the participation of a professional attorney is needed	Depends on court decision	If the costs are excessive or will cause financial hardship to the party	General rules apply, depending on the circumstances	--	Balance of costs higher than what was essential and appropriate to the case	--

Costs for translation and interpretation

Case study	Translation		Interpretation		Other costs specific to cross-border disputes	
	When and under what conditions is it necessary?	Approximate cost?	When and under what conditions is it necessary?	Approximate cost?	Description	Approximate cost?
Case A	If documents are submitted to the court in another language	According to the Minister of Justice's Regulations of 24 January 2005	--	--	--	--

Last update: 04/03/2024

The national language version of this page is maintained by the respective Member State. The translations have been done by the European Commission service. Possible changes introduced in the original by the competent national authority may not be yet reflected in the translations. The European Commission accepts no responsibility or liability whatsoever with regard to any information or data contained or referred to in this document. Please refer to the legal notice to see copyright rules for the Member State responsible for this page.

Case study 5 - commercial law - responsibility - Poland

In this case study on commercial law – responsibility, Member States were asked to advise the customer on litigation costs in order to consider the following situations:

Case A – National situation: A heating equipment manufacturer delivers a heater to an installer. The installer on-sells (and installs) the heater to a customer to equip his/her house. The house catches fire shortly thereafter. Every participant (heating equipment manufacturer, installer, end-customer) is insured. The origin of the fire is contested. Nobody wants to compensate the customer.

The customer decides to sue for full compensation the heating equipment manufacturer, the heating equipment installer and the insurance companies.

Case B – Transnational situation: A heating equipment manufacturer in a Member State B delivers heater to an installer in a Member State C. The installer on-sells the heater (and installs) the heater to a customer in Member State A to equip his/her house. The house catches fire shortly thereafter. Each participant (heating equipment manufacturer, installer, end-customer) is insured by an insurance company in its own Member State. The origin of the fire is contested. Nobody wants to compensate the customer.

The customer decides to sue in Member State A for full compensation the heating equipment manufacturer, the heating equipment installer and the insurance companies in Member State A.

Costs in Poland

Case n° 5 (in 5 B- the country when the consumer sues the installer and the equipment company is Poland – in that case, the fees, expenses and conditions are the same as in case A.

Costs for Court, Appeals and Alternative Dispute Resolution

Case Study	Court		
	Initial court fees	Transcription fees	Other fees
Case A	Depends on the value of the object of litigation. According to the Act on Judicial Costs in Civil Cases the fee is 5% of the value, but not less than 30 and not more than 100,000 PLN	For each copy, judgements with enforcement, copies of judgement with legal force – 6 PLN. If those documents are in a foreign language or contain tables – 12 PLN for each page.	--

Case Study	Appeals		
	Initial court fees	Transcription fees	Other fees

Case A	Depends on the value of the object of litigation. According to the Act on costs in civil cases – the fee is 5% of the value, but not less than 30 and not more than 100,000 PLN. But the value of the object of litigation can change during the procedure. Where this is the case, the fee is calculated in the same way – the percentage is still the same but the final sum is not as another calculation base is used.	--	--

Case Study	ADR		
	Is this option open for this type of case?		Costs
Case A	Parties are free to opt for ADR		If the court accepts the enforceability clause, 50 PLN

Costs for lawyer, bailiff and expert

Case Study	Lawyer		Bailiff			Expert	
	Is representation compulsory?	Average costs	Is representation compulsory?	Pre-judgement costs	Post-judgement costs	Is use compulsory?	Cost
Case A	No	Depends on the value of the object of litigation.	No	--	--	No	If the court accepts the enforceability clause, 50 PLN

Costs for witness compensation, pledge or security and other relevant fees

Case Study	Witness compensation		Pledge or security		Other fees	
	Are witnesses compensated?	Cost	Does this exist and when and how is it used?	Cost	Description	Cost
Case A	Yes	Costs of transport, lost earnings, accommodation, according to article 85 to 88 of the Act on Judicial Costs in Civil Cases	Yes. The value of the object of litigation is taken into consideration.	Depends on the value of the object of the litigation	--	--

Costs for legal aid and other reimbursement

Case study	Legal Aid			Reimbursement			
	When and under what conditions is it applicable?	When is support total?	Conditions?	Can the winning party obtain reimbursement of litigation costs?	If reimbursement is not total, what is percentage in general?	What costs are never reimbursed?	Are there when legal aid
Case A	A party exempted from legal costs can apply for legal aid. The court decides if the participation of a professional attorney is needed	Depends on court decision	If the costs are excessive or will cause financial hardship to the party	General rules apply, depending on the circumstances.	--	Balance of costs higher than what was essential and appropriate to the case	--

Costs for translation and interpretation

Case study	Translation		Interpretation		Other costs specific to cross-border disputes?	

	When and under what conditions is it necessary?	Approximate cost?	When and under what conditions is it necessary?	Approximate cost?	Description	Approximate cost?
Case A	If documents are submitted to the court in another language	According to the Minister of Justice's Regulations of 24 January 2005	--	--	--	--

Last update: 04/03/2024

The national language version of this page is maintained by the respective Member State. The translations have been done by the European Commission service. Possible changes introduced in the original by the competent national authority may not be yet reflected in the translations. The European Commission accepts no responsibility or liability whatsoever with regard to any information or data contained or referred to in this document. Please refer to the legal notice to see copyright rules for the Member State responsible for this page.